Från: "noreply.utskick@regionstockholm.se" <noreply.utskick@regionstockholm.se>
Skickat: Wed, 15 Oct 2025 13:47:57 +0100
Till: registrator.rlk@regionstockholm.se
Ämne: Remissvar på Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – granskningshandling (Diarienummer: RS2025-0095):
Bilagor: RUFS_granskningshandling_2025_Norrvattens yttrande_20251015_signerat.pdf
Categories: A

Remissvar på Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – granskningshandling (Diarienummer: RS2025-0095) :

Förnamn :

Efternamn :

E-postadress :

Vilken organisation tillhör du? : Norrvatten

Vilken typ av organisation tillhör du? : Kommunalt organ

Kapitel 1 - Regional utveckling skapar vi tillsammans :

Kapitel 2 - Stockholmsregionens förutsättningar : Sida 7. Stockholmsregionens styrkor. Ta med ”Tillgången och närheten till rent vatten” i punktlistan över styrkorna med Stockholmsregionen.
Sida 12. Våra samhällsutmaningar. Lägga till att exploatering också blir en utmaning för att trygga dricksvattenförsörjningen. Ökade risker för påverkan på Mälaren och de grundvattentäkter som är viktiga inte minst för reservvattenförsörjningen. Viktigt att skyddet av vattentäkter är med i samhällsplaneringen

Kapitel 3 - Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i : Sida 15. Vår vision… De tekniska försörjningssystemen förser oss med rent vatten. Viktigt att påpeka att det är dricksvatten och därmed också ett livsmedel. Även önskvärt att få med i visionen att våra råvattentäkter ska vara skyddade och därmed framtidssäkrade.

Kapitel 4 - Mål för Stockholmsregionens utveckling : Sida 17–18. Mål 2 och 3. VA bör benämnas tydligare i målformuleringen. Mål 3 skulle kunna heta ”Vatten och energiförsörjning”. Mål 2.3. Tydliggöra att tekniska försörjningssystem inkluderar dricksvattenförsörjningen.
Sida 19. Mål 8. Önskvärt att få med en hänvisning till den Regionala Vattenförsörjningsplanen under något delmål, kopplat till behovet at VA samt skydd av Mälaren och viktiga grundvattenresurser.
Sida 23. Lägga till att ”dricksvatten – vårt viktigaste livsmedel” behöver inkluderas under ”Förutsättningar för livsmedelsförsörjning och livsmedelsberedskap behöver stärkas”.
Sida 24. Förslag att förtydliga att en pålitlig energiförsörjning är en förutsättning för dricksvattenproduktionen/distributionen.

Sida 24–25. Intressant att just lokal fjärrvärmeproduktion lyfts fram som en avgörande roll för energiförsörjningen. Ur en dricksvattensynpunkt är det inte självklart att merparten av energiproduktionen ska ske lokalt om det innebär en etablering av verksamheter som påverkar en annan samhällsviktig verksamhet negativt. Passande om det framgår tydligare i texten.
Sida 31. Resultatmål 8.1. Lägga till att det även är viktigt med en utbyggd VA-försörjning vid nytillkommen bebyggelse i prioriterade områden.
Sida 32. Resultatmål 8.5. Grönska och vatten behöver skyddas, gäller även viktiga grundvattenresurser som inte syns i varken den blå eller den gröna strukturen.

Kapitel 5 - Stockholmsregionens rumsliga inriktning : Sida 43. Viktigt att få med en hänvisning till den Regionala Vattenförsörjningsplanen här och kopplingen till att skydda utpekade områden som är viktiga för dricksvattenförsörjningen. Dricksvatten går också in under både teknisk- och livsmedelsförsörjning under kopplingar till regionala mål.
Sida 69. Förhållningssätt för att upprätthålla hamnars och farleders funkonalitet: Önskar en starkare formulering kring påverkan på vattenresurser, exempelvis: ”Nyttjande av hamnar farleder får inte riskera regionens dricksvattenförsörjning. Mälaren som vattentäkt måste värnas.”
Sida 73. Den regionala grön- och blåstrukturen är indelad i fem kategorier: Finns ingen kategori där grundvattenresurser går in, det bör läggas till eller åtminstone framgå att det inte finns med i någon kategori. Står också att ”De mest framträdande delarna är Mälaren, som förser miljontals människor med dricksvatten”. Det är bra och viktigt, men de viktiga grundvattenresurserna bör också lyftas. De fyller både en viktig lokal funktion samt en viktig beredskapsfunktion.
Sida 78. Miljökvalitetsnormer för vatten. Sverige har ännu inte fått till en fungerande implementering av dricksvattendirektivet när det gäller det riskförebyggande arbetet. Det som skrivs här behöver göras, men är otillräckligt. Det behövs ytterligare insatser för det riskförebyggande arbetet.
Sida 80. Om det finns risk för negativ påverkan på den regional grön- och blåstrukturen bör skadelindringshierarkin tillämpas… Ta med att det även omfattar förutsättningar för dricksvattenförsörjningen.
Sida 85. Förhållningssätt för att upprätthålla och utveckla anläggningar för energi och energidistribution samt kraftledningar. Målkonflikten mellan olika tekniska försörjningsystem behöver lyftas tydligare. Lokalisering av energianläggningar i strategiskt goda lägen, t.ex. hamnar i Mälaren, får inte ske så att det utgör en risk för dricksvattenförsörjningen.
Sida 90. Även här trycka på målkonflikten mellan de tekniska försörjningssystemen och att dricksvattenförsörjningen måste prioriteras, se även föregående kommentar.

Kapitel 6 - Så går vi från ord till handling :

Kapitel 7 - Hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala mål :

Kapitel 8 - Den regionala utvecklingsplanens konsekvenser från ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv : Sida 104. I och för sig bra om planen bedöms kunna medföra positiva konsekvenser angående vatten och hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön. Det förefaller dock väldigt utopistiskt med tanke på ett stort exploateringstryck samt de målkonflikter som Norrvatten har lyft i sitt yttrande.

Bilaga 1 - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060 :

Bilaga 2 - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen :

Bilaga 3 - Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i stockholmsregionen :

Bilaga 4 - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen : Det finns målkonflikter mellan riksintressen för vattenförsörjningen och andra riksintressen, t.ex. Norrvattens reservvattentäkter i stockholmsåsen och kulturmiljövärden i Fysingen. Nu bedöms riksintresset för vattenförsörjningen inte påverkas rent generellt, men saknar en bedömning av hur olika riksintressen konkurrerar med varandra.

Övrigt :

Bifoga fil : RUFS_granskningshandling_2025_Norrvattens yttrande_20251015_signerat.pdf

registrator.rlk@regionstockholm.se
RS 2025-0095

Datum
2025-10-15

Handläggare
David Heldt

Ärendenummer
NV2024-140-3

Projektnummer

Yttrande angående granskningshandling för: Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Region Stockholm arbetar med nästa regionala utvecklingsplan som ska ersätta RUFS2050. Granskningshandlingen är ett resultat av den omfattade samrådsprocessen som avslutades med en skriftlig samrådsremiss förra året. Regionstyrelsens infrastruktur och regionplaneringsutskott fattade den 3 juni beslut om att sända ut granskningshandlingen på remiss. Syftet med granskningen är att kvalitetssäkra planens innehåll.

Tillgången till säker, uthållig och robust dricksvattenförsörjning till Stockholmsregionen är av avgörande betydelse för länets fortsatta tillväxt och attraktionskraft. Norrvatten, som är ett kommunalförbund, förser 14 kommuner inom norra Storstockholm med dricksvatten. Rollen är att långsiktigt säkra dricksvattenresurserna, distributionen av dricksvatten samt stärka sammanhållningen mellan regionens VA-aktörer.

Eftersom tillgången till dricksvatten är en förutsättning för att Stockholmsregionen ska vara en attraktiv och hållbar storstadsregion att bo, leva och verka i, bör därför dessa frågor ges stor tyngd i planen. Det har blivit bättre jämfört med samrådshandlingen men det finns inget tydligt fokus på VA-frågorna och särskilt dricksvattenfrågorna i målformuleringen. Däremot har planen kompletterats med ett kunskapsunderlag om blåstruktur och VA-tjänster, vilket Norrvatten också påpekade saknades i samrådshandlingen. (Den handlingen granskas i en separat process och belyses inte i detta svar.)

Norrvatten lyfter tre övergripande frågor i detta yttrande som planen bör förtydliga. Dessa är en tydligare *målformulering*, *skydd av Mälaren och viktiga grundvattenresurser* samt *målkonflikter rörande de tekniska försörjningssystemen*. Övriga kommentarer lämnas in i det digitala granskningsformuläret på Region Stockholms hemsida.

Norrvatten
Post Box 2093, 169 02 Solna **Telefon** 08-627 37 00 **Telefax** 08-627 53 30 **E-post** info@norrvatten.se **Webbplats** www.norrvatten.se
Besök *Huvudkontor*: Skogsbacken 6, Sundbyberg *Görvälnverket*: Vattenverksvägen 20, Järfälla

Målformulering

I granskningshandlingen presenteras en helt ny målstruktur jämfört med i granskningshandlingen. Norrvatten anser inte att VA och i synnerhet dricksvattenförsörjningen lyfts tillräckligt i målstrukturen. Nu har energiförsörjningen hela målområde 3. Ett förslag är att benämna mål 3 "vatten- och energiförsörjning". Självklart är energiförsörjningen viktig även för de allmänna VA-systemen och särskilt för dricksvattenförsörjningen, men som målformuleringarna är nu är det svårt att se under vilka mål VA och dricksvatten hör hemma. Det riskerar i sin tur att VA-frågor och i synnerhet dricksvattenförsörjningen hamnar i skymundan i planen.

Skydda Mälaren och viktiga grundvattenresurser

Sedan RUFS2050 har arbetet med den Regionala vattenförsörjningsplanen både slutförts och aktualiserats. Norrvatten har varit högst delaktig i framtagandet och anser att det är mycket viktigt att den följs och utgör en grund i den regionala utvecklingsplanen. Den största utmaningen enligt Norrvatten är att trygga förutsättningarna för dricksvattenförsörjningen i en region med hög befolkningstillväxt och en hög exploateringsgrad. Det kommer oundvikligen leda till ett större behov av att skydda viktiga dricksvattenresurser samt att bygga ut de tekniska försörjningssystemen kopplat till dricksvattenförsörjningen. Vattentäkterna är platsspecifika liksom kommungränserna, medan den regionala utvecklingsplanen behöver se bortom den målkonflikten och se till hela regionens behov.

Vattenverken kring Mälaren levererar dricksvatten till alla kommuner i länet och till ett par kommuner utanför Stockholmsregionen. Det är således av yttersta vikt att Mälaren som råvattentäkt skyddas. I de fall inte Mälaren kan nyttjas som dricksvattentäkt måste andra vattenresurser tas i bruk. Därför är det viktigt att de vattentäkter som anges i den Regionala vattenförsörjningsplanen får ett högt skydd i regionens och kommunernas planering. Dessa områden måste säkras tidigt i planeringen av ny bebyggelse. Det är också mycket viktig att dessa vattentäkter får gällande vattenskyddsområden som hindrar framtida exploatering som äventyrar vattenkvaliteten.

För dricksvattenförsörjningen skull är det viktigt att de gröna kilarna som inhyser nuvarande och potentiellt framtida dricksvattenanläggningar bevaras och skyddas. Som planen är utformad idag så faller viktiga grundvattenresurser varken under den blåa eller den gröna strukturen. Det måste förtydligas på något sätt, antingen i texten eller i kartstrukturen.

Målkonflikter rörande de tekniska försörjningssystemen

De enskilda tekniska försörjningssystemen påverkar dricksvattenförsörjningen på olika sätt. Påverkansgraden kan vara direkt eller indirekt. Det är viktigt att avloppshanteringen fungerar som den ska och värnas på samma sätt som dricksvattenförsörjningen. En fungerande avloppshantering där spill- och dagvatten är separerade är en förutsättning för att skydda viktiga råvattenresurser. Bristfälliga dagvattensystem måste förbättras och även ges plats tidigast i planprocesserna på samma sätt som övrig infrastruktur. Förutom

Norrvatten
Post Box 2093, 169 02 Solna **Telefon** 08-627 37 00 **Telefax** 08-627 53 30 **E-post** info@norrvatten.se **Webbplats** www.norrvatten.se
Besök *Huvudkontor*: Skogsbacken 6, Sundbyberg *Görvälnverket*: Vattenverksvägen 20, Järfälla

vattenskyddsfrågan och en försämring av råvattenkvaliteten skulle det samtidigt bidra till flertalet ekosystemtjänster med stort värde för komfort och trivsel i den urbana miljön.

Energi- och avfallsanläggningar måste på samma sätt som andra tekniska system byggas ut i framtiden för att möta efterfrågan. Det kan tyckas anmärkningsvärt att just behovet av fjärrvärme lyfts så tydligt i planen som en avgörande roll för att energiförsörjningen i Stockholms län ska fungera. Det är inte självklart att merparten av energiproduktionen ska ske lokalt om det samtidigt innebär en etablering av en verksamhet som påverkar en annan samhällsviktig verksamhet negativt.

För Norrvattens och andra dricksvattenproducenters del kan detta leda till en målkonflikt när energianläggningar lokaliseras nära viktiga farleder och hamnlägen i Mälaren. Planen lyfter viken av samplanering och beaktandet av risken för påverkan på vattenförekomsterna i Stockholmsregionen. Norrvatten vill dock än en gång trycka på vikten av att skydda vattenförekomsterna framför behovet av att lokalisera anläggningar vid strategiska viktiga hamnlägen.

Sammanfattning

Det är viktigt att komma ihåg att Stockholmsregionen i grunden har en god tillgång på vatten, både i en attraktiv blå- och grönstruktur men även i form av en god råvattentillgång. Det gäller bara att skydda och bevara denna livsviktiga resurs. Norrvatten arbetar långsiktigt för att trygga dricksvattenförsörjningen i norra Storstockholm. Det mest prioriterade projektet just nu är att bygga ut den ordinarie dricksvattenförsörjningen med mer kapacitet och utökad reningsförmåga. Görs det på ett effektivt sätt kan det bli en enorm konkurrensfördel jämte andra storstadsregioner runt om i Europa och världen där både tillgång på råvatten och därmed dricksvatten är begränsad.

Med vänlig hälsning

Andreas Thunberg
VD, Norrvatten

Norrvatten
Post Box 2093, 169 02 Solna **Telefon** 08-627 37 00 **Telefax** 08-627 53 30 **E-post** info@norrvatten.se **Webbplats** www.norrvatten.se
Besök *Huvudkontor*: Skogsbacken 6, Sundbyberg *Görvälnverket*: Vattenverksvägen 20, Järfälla